

Firuz Əliyev: Tarın yurdu-yuvası tarzənin sinəsidir...

Xalq artisti Firuz Əliyev 1950-ci il iyunun 4-də

Abşeronun Buzovna kəndində dünyaya gəlib, 1965-ci ildə 8-ci sinfi bitirəndən sonra Asəf Zeynalı adına musiqi texnikumuna daxil olub, sonra Üzeyir Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının «Xalq çalğı aletləri» şöbəsində oxuyub. 1967-ci ildən Əzizbəyov rayonundakı mədəniyyət evində müəllimliyə başlayıb. Bir qədər sonra iş yerini Buzovnadakı 4 nömrəli musiqi məktəbinə dəyişib. Konservatoriyayı bitirəndən sonra xalq artisti İslam Rzayevin rəhbərlik etdiyi instrumental ansamblın konsertmeysteri olub. Hazırda Milli Konservatoriyanın dosentidir. Eyni

zamanda «Abşeron» instrumental ansamblının bədii rəhbəridir.

F.Əliyevin bir tarzen kimi qastrol xəritəsi çox genişdir: ABŞ, Kanada, Fransa, Braziliya, Yunanistan, Türkiyə, İran, Hollandiya, Almaniya, Avstraliya, Macarıstan, Rumıniya və s. Dəfələrlə beynəlxalq müsabiqə və festivalların qalibi olub. Xaricdə onun

ifasında muğamlarımızdan ibarət ayrıca kompakt-disk buraxılıb...

Ustad tarzəndən tar — tarzənlik barədə

bir neçə mızrab

...Ömrümü həsr etdiyim tar sənətinin hazırkı vəziyyəti məni qane ələyir. Əwəl də tarın böyük ustaları olub və indi də var. Klassik tarzənlerimizə misal olaraq, mən tanıyanlardan — Hacı Məmmədovu, Əhsən Dadaşovu, həbib Bayramovu, Sərvər İbrahimovu və neçələrinin adını çəkmək olar. Bu gündüklərdən Vamiq Məmmədəliyevi, Möhlət Müslümovu da bu adların cərgəsinə qoşardım — çünki onlar əsl tar sənətini yaşadanlardır. Vaxtilə biz ustadlardan öyrənmişik və indiyə

cavanlar bizdən öyrənir...

...Hazırda mən Azərbaycan Milli Konservatoriyasında dərs deyirəm. Biz tələbələrə təkcə muğamlarımızı deyil, təsniflərimizi, qədim rəqs havalarımızı da öyrədirik... bu gün Azərbaycan musiqisi dünyada tanınır, sevilir. Və bizim milli musiqi dünyaya da qüsursuz, qatışıqsız çatdırılmalıdır. Hazırda bununçün imkanlar daha genişdir. Belə ki, əgər əvvəlki dövrdə xalq musiqisi ortada şifahi şəkildə, necə deyərlər, ağızdan-ağıza gəzirdisə, indiki kömpüter əyyamında hər şey, deyək ki, hər hansı bir mahnını səs yazma — internet vasitəsilə dünyanın harasından olur-olsun axtarıb tapmaq mümkündür.

...Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə keçirilən muğam müsabiqələri Azərbaycanın mədəni həyatında böyük bir hadisə olmaqla, xanəndəlik sənətimizdə də bu vaxta qədər görünməmiş, misilsiz bir rol oynayır... yaşadığımız dövrdə bizdən fərqli olaraq, gənclərin dünyaya baxışlarında sözsüz ki, fərq vardır. Muğam müsabiqələrinin gənclər arasında keçirilməsi çox

təqdirəlayiqdir. Boynumuza əlaq ki, bu günkü gəncləri daha çox əcnəbi ritmlər özünə çəkir. Hərdən tarda ələ musiqilər ifa olunur ki, məni heyrət bürüyür. Öz doğma musiqimizə, tarə valeh olan, istedadlı cavanları görəndə ürəyim dağa dönür. Bu sənəti sevib-seçənlər qulağında qoy onu sırğa ələsin ki, bu çox çətin, gecə-gündüz zəhmət istəyən sənətdir.

...Həmişə deyirəm — tar ələ bir ələtdir ki, onu «yerə qoydunmu», necə deyərlər, ondan ayrı düşdünsə, artıq o səninki deyil. Tarın yurdu-yuvası — tarzənin sinəsidir... Çox istərdim ki, gənclərimiz könül verdikləri tar sənətinin qədr-qiyətini layiqincə bilsinlər.

...Yəqin ki fikir vermisiz, lap cavan — 15-16 yaşında qızlar, görürsən muğam oxuyur. Adam onları eşidəndə sevinir. Gənc tarzənlərin mahir çalğısı da həmçinin... Yəqin ki bu bizim qanımızda-canımızdadır. Bəzən soruşurlar ki, niyə qadın tarzənlərimiz yoxdur? Mən belə deməzdim — bizim sənətdə kifayət qədər tarzən qadınlarımız olub... Ələ mən musiqi məktəbində Novruz Aydəmirovanın sinfində oxumuşam.

«Asəf Zeynallı»da isə ixtisas müəllimim xalq artisti, gözəl xanım Ceyran Haşımova olub. Ceyran xanım həm də «Lalə» qızlar ansamblının rəhbəriydi... Bu gün isə mənim tanıdığım bir neçə tarzən qız tələbəmiz var ki, onlara ümid bəsləyirik. Baxmayaaraq ki, tarzənlik — qızlar, qadınlar üçün həqiqətən çətin sənətdir...

...Tarzən olmaq üçün gərəkdir gecə-gündüz tər axıdasan, əzabə qatlaşasan. «Asəf Zeynallıya» qəbul olunmaqla iş bitmir, hələ məlum deyil səndən necə ifaçı çıxacaq? Konservatoriyaya qəbul olunmuş ələ tələbələr var ki, neçə ildi burda oxuyurlar, deyə bilmərəm onların bəzısından əsl tarzən olacaq, ya yox? Əlbəttə, hansısa müəllimin dediyini əzbərləməklə sənətkar yetişmir... Musiqiyə sevgi və həvəs insanın «içində» gəlməlidir. Məsələn, tələbələrim, mənim tapşırığıma özündən bir əlavə ələyəndə sevinirəm. Hətta fəxr ələyirəm...